

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

XVII. Iac. Sadoletvs S.R.E. Cardin. Marcello Ceruino Cardinali S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

tempore post meam à vobis digressum, multis ex nostro ordine carissimis viris, eiusq; mihi amicissimis & me & Remp. fortuna spoliarat: mihi tua mors cumulum maximum attulisset doloris, nisi meliora Deus de vtroq; nostrum constituens, & tibi salutem, nobis quidem peroratum, reddidisset: & mihi molestiam, ac meoerem absterfisset. Cui quidem Deo omnipotenti & immortalis maximas (vri deo) & meritas gratias ago. Nunc mihi Dionisi, quoniam saluus & sospes nobis es restitutus, tua erit post-hac virtus & diligentia, dare operam, eniti, efficere denique vt vultuositatem bonam tuearis & custodias: nosque qui te diligimus, laetis de te nunciis quotidie afficias: quod erit nobis abs te omnium rerum gratissimum. Illud quidem arbitror à me peti non oportere, vt conferes memoriam nostri: non enim dubito, quin par mihi in officio & in omni fide benevolentia esse velit. Tantum te rogo, tibi vt persuadeas, me & percupidum & perantatem esse tui. Vale.

XVII.

IAC. SADOLETUS S. R. E. CARDIN.
Marcello Ceruso Cardinali S. P. D.

Quo amorem nostrum mutuum non egere testis. Etsi enim non admodum magno inter nos vsu & familiaritate conuincti sumus, propter occupationes quidem vtriusque nostrum, quae impedimento fuerunt: tamen neq; ego vnquam de tua erga me benevolentia dubitavi, neq; tu potuisti dubitare de mea. haec & cum de te, tuaq; virtute, modestissimisq; moribus, optimam semper iudiciū fecissem, letatus sum maiorem in modum incrementum & amplificationem tuę dignitatis: & posteaquam in istum locum atq; honorem sublatus es, quo esses erga me animo liquidius etiā cognoui: optimo videlicet atq; amantissimo: quem admodum & Ludouici Beccadeli, hominis officiosi & prudentis, sepe letet, & tua in meis meorumq; negotiis opera ac benignitas aliquoties iam declarauit. Quare cum constitutam habeamus inter nos eam amicitia necessitudinem, quae ex morum, & studiorum, & vt opinor etiam sententiarum similitudine maxime stabilis & sancta existere solet, mutuaque illam & pari inter nos voluntate tueamur: a quum est, vtrumq; nostrum alterius ope atq; consilio, in his quae vsu quotidie veniunt, ita vt, vt eiusdem amicitia officia non verbis tantum, sed factis etiam & rebus ipsis vti queamus. Ac vt breue faciam, quod abs te postulo, id huiusmodi est. Cum esses anno superiore in Gallia, legisti primum meum de Aedificatione Catholicae Ecclesiae librum. Sic enim ad me scripsit Triuultius noster: id fuit mihi nō mediocriter gratū,

verum gratius etiam fuisset, si idem fecisses quod ille, ut
 his, quae tibi visa essent minus commode in eo libro a me scrip-
 ta admonuisses. Soleo enim ego hoc maxime a doctissimis ex-
 pectare, ut corum labore & annotationibus lucubrationes mea-
 rum meliores: neque arbitrator alia in re magis elucere officium id
 amicitiae debeatur, quam in hac solitudine atque cura, quae
 quis suscipit, quod alterius famae & exultationi bene sit con-
 sultum. Hoc ego a te & tunc desideravi, & nunc exopto: ut in
 nullo quidem & beneuolo animo, sed tamen audacter libere
 reprehendas, quicquid tibi videbitur in meis scriptis esse re-
 hendendum. Ego enim cum aliorum opiniones & sententias
 dico, cum mea in manibus iactata scripta, & multorum obiectio-
 nibus veluti excussa sunt: tum colligo memetipsam, habeoque de-
 cidum, & quod probabile mihi ac verum visum sit, id sine vili
 uata cupiditate in meas lucubrationes libenter transfero:
 ut quae facile sententiam, si rectius esse videatur. Verum tamen
 quam hoc fiat, diuque mea scripta sub alienum iudicium subici-
 untur: non arbitrator esse rectum, ex meis dictis, si qui forte in
 error aut non bona ratio sit deprehensa, de me ipso iudicari
 enim aliorum iudicium expectat, nondum utitur suo. Quare
 quae est eorum ratio, qui scriptorem accusant de iis rebus, quae
 illi qui scripsit, nondum sunt probatae nec ratae. Sed tu non eo
 numero es, qui natura ingenua, & liberali doctrina, & singulari
 temperantia ac bonitate es praeditus. Cum igitur mitterem ad
 beati secundum mei illius operis librum ad Amplissimos collegas
 nostros, Contarenum, Polum, Fregosium, Bembum: mandavi
 meis, ut posteaquam is legissent, illum ad te deferrent. In quo
 te atque rogo mi optime Marcelle, ut hanc eius perlegendi opera-
 m, siue etiam molestiam, non grauiter recipias: mea utilitatis cau-
 tribuasque hoc cum amicitiae nostrae, tum humanitati etiam
 ut tuo labore, cura, diligentia, meus liber efficiatur correctior:
 primum in his, quae ad integritatem religionis pertinent: quae
 ego sancte, atque pie semper per me esse cultam volo. Deinde, ut
 mea forte in scribendo libertas cuiuspiam molesta esse possit: pre-
 feram eorum, quibus omnia me debere & nunc confiteor, & sem-
 per professus sum. Nam quod ego Christiano animo cupiam
 edere emendatiorem Ecclesiam, quam ea nunc sit, nunquam
 inficiabor. Quod verò huius praecelari operis gloriam atque
 ad eos optare potissimum peruenire, qui a me summo honore
 & obseruantia coluntur, Deum immortalem testor, nihil me
 quam cupisse ardentius. Et fuerat quidem ab initio egregiam
 susceptum iter, sed postea nescio quo pacto aliquantum de
 declinatam est. Nec tamen video, quid ad illam praecelaram
 sempiternam laudem, firmamentum non nominis solum, sed
 fama,

hinc, sed posteritatis etiam & generis, horum mortalium & ter-
 reorum bonorum possit comparari. Sed de his satis. Fac mi Mar-
 celli humanissime vt valeas, nosq; tui amantissimos vt diligas.
 Vale. Cap. 17. Calend. April. M.D.XLI.

**IACOBI SADOLETI S. R. E.
 CARD. EPISTOLARVM LI-
 ber XIII. Epist. I.**

IAC. SADOLETVS S. R. E. CARDIN.

Iam Maria Mentio S. R. E. Cardinali, S. P. D.

DVENTVS huc Poli amplissimi collega nostri, &
 magnum mihi dolorem attulit, vt tu quoq; futurum
 videras, & non minorem etiam voluptatem videre e-
 nim hominem amicissimum vtriq; nostrum, summa
 in vniuersitate, summa temperantia, modestia, sanctitate vitæ præ-
 ceptum, sancte iucundissimum mihi fuit. Eundem autem videre tot
 appetuum iniuriis, atq; alienæ impietatis & crudelitatis scelere,
 in raras, & tam graues coniectum calamitates, certè nõ medio-
 ceter mihi molestem accidit: cum præsertim non amici solum
 in eo incommoda, sed Christianæ etiam Reip. vulnera, vno & eo-
 dem tempore, dolere & miserari cogerer. Atq; ipse quidem, quo
 animi robore, & qua erga Deum pietate munitus est, ferebat res
 aduersas fortriter atq; constanter. Ego verò qui nequaquam simili
 virtute præditus sum, cum me afflictarem in eius acerbis casibus,
 illo ipso consolatore subleuatus sum, cui me afferre solatiũ ma-
 gis oportebat. Atq; is vnum diem apud me cum fuisset, ita à me
 discit, vt præter pristinam meam de illo opinionem, nouam et-
 iam admirationem suæ spectatillimæ virtutis in animo meo re-
 linqueret. Sed quo mea tamen in eius aduentu lætitia foret vbe-
 rior, tuè lauisimæ & mihi iucundissimæ literæ fecerunt: quas
 cum auidè legerem sic familiariter scripras, ita mihi Deum propi-
 tium esse opto, vt omnes meos sensus in timos incredibilis que-
 dam voluptas perterritabat. Videbar enim mihi tecum tunc esse,
 & in tuo illo familiari vultu requiescere: cuius si mihi præsentis
 facultatem fortuna tribuerit, erede mihi eos exigam fructus, qui
 nascro quo pacto olim à me prætermisi sunt, cum tua ista dulcis
 inuicibilis natura nondum se mihi totam patefecisset. Illud nol-
 lem, quod in Epistola tua mihi nimis magnum imponis onus in-
 terrogij & testimonij tui. Et si verum audire vis, is mihi visus est in
 tua simplici, & aperta scribendi comitate, quasi quidam nauus
 inuenirent: quod à nostris familiaribus epistolis abesse debet.
 Nam si de eo, in quo me laudas, respondendum à me tibi sit,
 X 5 nihil

